

Een laboratorium van vernieuwing

REPORTAGE

De Volkskrant volgt de voor-
ringen in de Vogelaarwijken. In
Woensel-West (Eindhoven) be-
ginnen de bewoners te gelo-
ven in het project.

Van onze verslaggever
Raoul du Pré

EINDHOVEN Of het al een beetje
opschiet in Woensel-West, Eindhov-
ens bekendste Vogelaarwijk?
'Kom maar kijken', zegt buurtbe-
woner Armando van Gent. En zo is
het: kom kijken en zie hoe de voor-
malige *no go area* transformeert
tot levendige en bedrijvige volks-
buurt - een laboratorium van wijk-
vernieuwing. Kom kijken tot het u
duizelt van alles dat zich hier tege-
lijkertijd voltrekt.

Daar gaan we. De honderd
slechtste huizen, waaronder veel
voormalige prostitutiepanden,
liggen inmiddels tegen de vlakte.
Er volgen er meer. Er komen
nieuwbouwhuizen in dezelfde
klasse voor terug. In andere straten
zijn de voortuinen opgeknapt.
Alle deuren kregen veiligheidsslo-
ten. De buurt is merkbaar schoner
sinds de bewonersvereniging
werk maakt van de strijd tegen
zwerfvuil en verloedering.

Over een paar maanden is het
schoolgebouw klaar en hoeven
kinderen eindelijk niet meer elke
dag de wijk uit. Naast de school
verrijzen een peuterspeelzaal, een
consultatiebureau, een kinder-
dagverblijf, een ontmoetings-
ruimte, een gymzaal, een wijkbar
en een computerlokaal. Alles komt
samen in het 'spilgebouw'.

Even verderop komt het buurt-
restaurant, beheerd door bewo-
ners. Stichting Emmaus opent een
warenhuis voor tweedehands
spullen 'in het hoge segment'. In
de winkel van *Dress-for-success*
kunnen werklozen terecht voor de
gratis huur van kleding waarin ze
zich kunnen vertonen bij sollicita-
ties. Een naaiatelier gaat werk bie-
den aan de vrouwen in de buurt. Er
is een wijk-sportvereniging in op-
richting. Het aantal schiet- en
steekpartijen is volgens de bewo-
ners spectaculair verminderd
sinds de politie cameratoezicht
houdt en de tippelzone weg is uit
de buurt. In De Tulp, het wijkpand
van de Eindhovense GGZ, kunnen
bewoners binnenlopen voor hulp
bij geldproblemen, psychische
stoornissen of eenzaamheid.

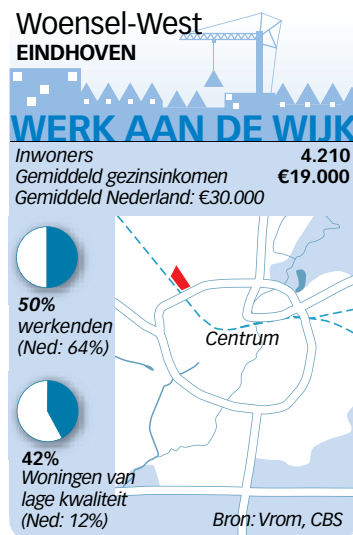
Zo ziet wijkvernieuwing eruit in
de praktijk. En de opsomming zou
langer kunnen zijn. Buurtbewo-
ners en hulpverleners erkennen
dat ze 'heel veel aandacht' krijgen
van bestuurders en politici. In om-
liggende wijken, waar ze ook zo
hun problemen hebben, zouden ze
er bijna jaloers van worden.

Niemand hier die daarvoor al-
leen dank zegt aan het kabinet, dat

Buurtbewoners in Woensel-West bij de opgeknapte voortuinen in de Edisonstraat.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

de buurt twee jaar geleden bom-
bardeerde tot Vogelaarwijk. Woensel-West stond al jaren eerder bij
alle betrokken instanties te boek
als 'aandachtswijk', 'impulsbuurt'
en 'probleemcumulatiegebied'.
Maar eerlijk is eerlijk, zegt direc-
teur Steven Grevink van De Buurt-
onderneming Woensel-West: Vo-
gelaar heeft het proces een be-

hoorlijke impuls gegeven.

Grevink's Buurtonderneming is
de spil van de vernieuwing. In het
pand van een voormalige kleding-
zaak coördineren de gemeente, de
woningcorporaties, maatschappe-
lijk werk, de gezondheidszorg en
welzijnswerkers al hun bezighe-
den. Het gemeentelijk werkbedrijf
WZI legt vanuit De Buurtonder-
neming direct contact met de werk-
lozen in de wijk. De bundeling van
krachten ziet Grevink als een 'revo-
lutionair' Eindhovens concept. 'Al
die mensen van de verschillende
instanties kwamen voorheen ook
bij de bewoners over de vloer,
maar ze hadden geen idee van el-
kaar wat ze deden. Nu zitten ze al-
lemaal in één wijkteam. Ze vertel-
len elkaar wat ze aantreffen achter
de voordeuren. En we sturen men-
sen niet meer van het kastje naar
de muur.'

Nog een revolutie: om te zorgen
dat ook nieuwe wijkbewoners de
mores meteen tot zich nemen,
krijgt iedere nieuwkomer bezoek
van een welkomsteam. Brand-
weer, politie en een afvaardiging
van de buurtbewoners komen ver-

tellen wat er wel en niet mag. Wel:
de voortuin netjes houden. Niet:
geluidsoverlast maken, brandgan-
gen blokkeren, illegalen in huis
houden, in mensen handelen. Van
Gent, bewoner sinds 2004: 'We he-
ten ze vriendelijk maar dwingend
welkom in de wijk.'

Rob Gienow, buurtbewoner
sinds de jaren zeventig, ziet het al-

lemaal met goedkeuring gebeu-
ren. Hij begint te geloven in suc-
ces. 'Eerst had je het ene na het an-
dere plan, waar je soms niks meer
van hoorde. Nu is er samenhang.
Alles wordt op elkaar afgestemd.
Er zit een systeem in.'

Niet dat Woensel-West binnen-
kort een keurig nette wijk zal zijn
waar nooit meer iets gebeurt. De

tippelzone, tegenwoordig net bui-
ten de buurt gelegen, brengt nog
steeds te veel verslaafden en illega-
le prostituees in de straten. En zo-
lang huisjesmelkers niet stoppen
met het volstouwen van panden
met studenten en Oost-Europese
arbeiders, die geen enkele binding
hebben met de wijk, is het ook met
de overlast nog lang niet gedaan.

Grevink waarschuwt bovendien
voor het effect van succes op korte
termijn. Tevredenheid is het groot-
ste gevaar dat de wijk bedreigt. 'Er
gebeurt nu heel veel tegelijk. We
mogen niet blijven hangen in ex-
perimenten. Het is een kwetsbaar
proces. Als we niet doorzetten, be-
ginnen we binnen de kortste ke-
ren weer op nul.'

Nee, het laatste krantenstuk
over 'probleemwijk' Woensel-West
is nog niet geschreven. Maar toch
vindt Rob Gienow dat het nu wel
eens mag worden gezegd: 'Het
gaat de goede kant op.' En Arman-
do van Gent: 'We kunnen er niet
omheen. Het is schoner. Veiliger.
Leefbaarder.'

Het begin is gemaakt in Woensel-West.

Te veel mensen aan de zijlijn

**Woensel-West is een van de drie
Vogelaarwijken in Eindhoven.
Het is een klein, overzichtelijk
wijkje, niet ver van het stadscentrum,
ingeklemd tussen spoor-
baan, Boschdijk, Marconilaan en
het voormalige hoofdkantoor van
Philips.**

**De eerste woningen dateren van
voor de oorlog. Ze werden ge-
bouwd voor het personeel van de
elektronicafabrikant. De wijk telt
ruwweg 1.800 woningen en 4.200
inwoners.**

**Bijna 1.500 mensen zijn van niet-
westerse afkomst. Turken (750)**

**vormen de grootste groep. Span-
ningen tussen allochtonen en au-
tochtonen zijn beperkt.
De wijk is Vogelaarwijk geworden
vanwege de slechte sociaal-maat-
schappelijke positie van veel be-
woners.**

**Relatief veel mensen in de wijk
kampen met psychische klach-
ten, drank- en drugsproblemen en
werkloosheid. Velen moeten
rondkomen van een laag inko-
men.**

**Al met al wonen er volgens de ge-
meente te veel mensen in de wijk
die 'niet meer meedoen'.**